

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31.08.1993, sp. zn. 5 Cao 200/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:5.CAO.200.1993.1

Číslo: 37/1995

Právní věta: Předmětem soudního přezkoumání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, jímž byla provedena valorizace důchodu podle zákona č. 547/1992 Sb., o zvýšení důchodů v roce 1993, a které bylo napadeno opravným prostředkem poživatele důchodu, je správná aplikace zákona o valorizaci důchodů a nikoli výše dosud pobíraného důchodu. V řízení o tomto opravném prostředku nemůže být přezkoumáváno další rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, jehož cílem bylo odstranění zjištěné chyby ohledně mylného uvedení roku přiznání invalidního důchodu, pokud proti tomuto dalšímu rozhodnutí navrhovatel nepodal samostatný opravný prostředek.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 31.08.1993

Spisová značka: 5 Cao 200/93

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pojištění důchodové, Přezkum správních rozhodnutí

Předpisy: 547/1992 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 37

Předmětem soudního přezkoumání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, jímž byla provedena valorizace důchodu podle zákona č. 547/1992 Sb., o zvýšení důchodů v roce 1993, a které bylo napadeno opravným prostředkem poživatele důchodu, je správná aplikace zákona o valorizaci důchodů a nikoli výše dosud pobíraného důchodu.

V řízení o tomto opravném prostředku nemůže být přezkoumáváno další rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, jehož cílem bylo odstranění zjištěné chyby ohledně mylného uvedení roku přiznání invalidního důchodu, pokud proti tomuto dalšímu rozhodnutí navrhovatel nepodal samostatný opravný prostředek.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 31. 8. 1993, [5 Cao 200/93](#))

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení z 1. 2. 1993 bylo rozhodnuto o důchodových nárocích navrhovatele tak, že od březnové splátky v roce 1993 se invalidní důchod navrhovateli

zvyšuje o 159 Kč na 1749 Kč měsíčně, zvýšení důchodu z důvodu jediného zdroje příjmu činí 11 Kč měsíčně a zvýšení důchodu pro bezmocnost činí 400 Kč měsíčně, s odůvodněním, že navrhovatelův důchod již byl podle předchozích předpisů upraven jako jediný zdroj příjmu; zákon č. 547/1992 Sb. však nezměnil výši pevných částek, na které byly důchody z tohoto důvodu zvýšeny, a proto úprava důchodu uvedená ve výroku rozhodnutí se na jeho výši neprojeví.

Proti tomuto rozhodnutí podal navrhovatel opravný prostředek, v němž namítá, že Česká správa sociálního zabezpečení měla vycházet ze svého posledního rozhodnutí z 10. 12. 1992, jímž byl důchod upraven na částku 1760 Kč, a navrhoval, aby soud rozhodl, že jeho invalidní důchod od březnové splátky v roce 1993 činí 1936 Kč (tj. 1760 Kč plus 10 %).

Ve vyjádření z 9. 6. 1993 Česká správa sociálního zabezpečení uvedla, že kontrolou dávkového spisu bylo zjištěno, že v evidenci byl chybně veden rok přiznání invalidního důchodu a namísto roku 1972 byl zaznamenán rok 1982. Jelikož částka zvýšení důchodu od října 1988 byla ve značné míře závislá právě na roku přiznání dávky, došlo v tomto směru k opravě a od března 1993 náleží navrhovateli po zvýšení podle zákona č. 547/1992 Sb. invalidní důchod ve výši 1990 Kč a vedle toho zvýšení pro bezmocnost ve výši 400 Kč. Zvýšení důchodu jako jediného zdroje příjmu z důvodu úpravy důchodu nenáleží. Rozhodnutí z 1. 2. 1993 bylo tedy změněno rozhodnutím z 24. 5. 1993 a Česká správa sociálního zabezpečení navrhovala potvrzení tohoto svého nového rozhodnutí, kterým bylo rovněž rozhodnuto o doplatku důchodu v částce 4641 Kč za tři roky zpět ode dne zjištění chyby.

Městský soud v Praze svým rozsudkem potvrdil rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení z 24. 5. 1993, když vyšel ze zjištění učiněného z dávkového spisu, že jiný opravný prostředek proti rozhodnutí z 1. 2. 1993 navrhovatelem nebyl podán, a když dospěl k závěru, že rozhodnutí z 24. 5. 1993 je správné včetně úpravy důchodu tři roky nazpět od podání opravného prostředku.

Proti rozsudku soudu prvního stupně podal navrhovatel odvolání, v němž uváděl, že napadeným rozsudkem soud prvního stupně neřešil jeho návrh z 13. 3. 1993 na přezkoumání rozhodnutí z 1. 2. 1993, kterým Česká správa sociálního zabezpečení opětovně a ke škodě oprávněného rozhodla o věci již rozhodnuté. Opravený rok přiznání invalidního důchodu (správně rok 1972 namísto roku 1982) byl značně významný pro zvýšení důchodu od října 1988. Odvoláním proto směřuje navrhovatel proti datu zjištění chybnosti roku 1982, neboť tuto chybu navrhovatel zjistil již při obdržení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení z 1. 10. 1990. Zástupce navrhovatele na to upozornil Českou správu sociálního zabezpečení. Dále navrhovatel uvádí, že Česká správa sociálního zabezpečení zaslala doplatek ve výši 4641 Kč za tři roky zpět poštou před zahájením soudního řízení, a žádal o přezkoumání správnosti této částky. K odvolání navrhovatel přiložil rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení z 10. 12. 1992 a její dopis ze 7. 7. 1993, jenž vedl k poškození o 170 Kč, a navrhoval, aby odvolací soud rozhodl, že datum zjištění chyby není v roce 1993, ale že chyba byla zjištěna již v říjnu 1990, a proto navrhovateli náleží doplatek od 16. 10. 1988, a že orgán sociálního zabezpečení je povinen zaplatit navrhovateli 170 Kč.

Vrchní soud v Praze svým rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že se potvrzuje rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení z 1. 2. 1993.

Z odůvodnění:

Odvolací soud neshledal odvolání navrhovatele důvodným po stránce věcné, nýbrž jen po stránce formální, neboť soud prvního stupně sice rozhodoval na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, avšak nesprávně rozhodl o potvrzení rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení z 24. 5. 1993, které nebylo napadeno samostatným opravným prostředkem, aniž se ve výroku zabýval rozhodnutím z 1. 2. 1993, které bylo napadeno opravným prostředkem navrhovatele z 13. 3. 1993 a které se stalo

v důsledku tohoto opravného prostředku předmětem tohoto přezkumného řízení. Soud prvního stupně se tak přiklonil k dodatečnému vyjádření České správy sociálního zabezpečení, že rozhodnutí z 1. 2. 1993 bylo rozhodnutím z 24. 5. 1993 změněno, neboť invalidní důchod náleží v částce vyšší, než je částka, na kterou lze upravit důchod jako jediný zdroj příjmu.

Rozhodnutím z 1. 2. 1993, které bylo napadeno opravným prostředkem navrhovatele, provedla Česká správa sociálního zabezpečení valorizaci důchodu náležícího ke dni jeho březnové splátky v roce 1993 podle zákona č. 547/1992 Sb., o zvýšení důchodů v roce 1993. Předmětem soudního přezkumu je proto otázka správné aplikace zákona při valorizaci důchodu a nikoli jeho dosud pobíraná výše. Rozhodnutím z 24. 5. 1993 se nemění ve skutečnosti valorizační rozhodnutí z 1. 2. 1993, nýbrž se jím odstraňuje zjištěná chyba, která spočívala v mylné evidenci roku přiznání navrhovatelova invalidního důchodu a která se odrazila ve stanovení nesprávné výše zvyšování důchodu, k nimž docházelo v minulých letech na základě příslušných předpisů o zvyšování důchodů. Proti tomuto rozhodnutí měl navrhovatel možnost podat samostatný opravný prostředek, avšak pokud tak neučinil, nic mu nebrání, aby požádal příslušný orgán sociálního zabezpečení o novou úpravu důchodu, má-li za to, že jeho výše je nesprávná. Navrhovatelovy námítky týkající se správnosti tohoto rozhodnutí proto nemohou být přezkoumány v daném řízení.

Vzhledem k tomu, že skutkový stav byl zjištěn soudem prvního stupně v úplnosti, zabýval se odvolací soud právní stránkou věci vymezené opravným prostředkem. Ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 547/1992 Sb. určuje, že pro zvýšení důchodů v roce 1993 platí obdobně mimo jiné ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 46/1991 Sb., o zvyšování důchodů, podle něhož částka zvýšení náleží k výši důchodu před jeho úpravou z důvodu jediného zdroje příjmu. Jestliže tedy do března 1993 náležel navrhovateli invalidní důchod bez přihlédnutí k úpravě z důvodu jediného zdroje příjmu ve výši 1590 Kč, pak po zvýšení o 10 % činí jeho výše 1749 Kč a s dorovnáním minimální hranice důchodu upraveného z důvodu jediného zdroje příjmu, která platila před změnou učiněnou zákonem č. 84/1993 Sb., přijatým dne 23. 2. 1993, náležela navrhovateli částka 1760 Kč. Nelze proto přisvědčit navrhovateli v tom, že základem pro zvýšení důchodu v rozhodnutí z 1. 2. 1993 měla být částka upravená již dříve z důvodu jediného zdroje příjmu, t.j. částka 1760 Kč.

Z uvedeného důvodu odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že podle ustanovení § 220 odst. 1, § 211, § 250 l odst. 2 a § 250f o.s.ř. potvrdil rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení z 1. 2. 1993 jako odpovídající zákonu, pokud jde o uplatnění stanoveného principu valorizace důchodů. Odvolací soud si je však vědom, že potvrzené rozhodnutí již ztratilo na aktuálnosti v důsledku pozdějšího přepočtu důchodu na základě zjištěné chyby v evidenci České správy sociálního zabezpečení.

Podle ustanovení § 224 odst. 2 o.s.ř. rozhoduje odvolací soud při změně rozhodnutí i o nákladech řízení u soudu prvního stupně. Navrhovateli nebyla náhrada těchto nákladů přiznána, protože v řízení neměl úspěch, a odpůrce nemá na tuto náhradu nárok ze zákona (§ 125 zákona č. 100/1988 Sb. a § 224 odst. 1 a 2 o.s.ř.).